

Mednarodni prevajalski seminarji slovenske književnosti

Mednarodni prevajalski seminar slovenske književnosti v različne tuje jezike se je prvič v organizaciji Javne agencije za knjigo Republike Slovenije izvajal leta 2010 v Novem mestu. Vsebinsko ga je zasnovala takratna **Strokovna komisija za mednarodno promocijo slovenskega leposlovja in humanistike** pri JAK v sodelovanju s Tanjo Petrič, ki je bila izbrana za vodjo in koordinatorko seminarja.

Prevajalski seminar je namenjen perspektivnim in uveljavljenim prevajalkam in prevajalcem slovenske književnosti v tuje jezike z vsega sveta. Udeleženci dobijo vpogled v aktualno stanje slovenske sodobne književnosti in možnost sodelovanja s slovenskimi avtorji, kritiki, založniki, predavatelji in drugimi akterji s področja knjige. Seminar pripomore k povečanju števila izidov knjižnih in revijalnih objav vrhunskih prevodov, boljši informiranosti prevajalcev iz slovenskega jezika ter k tesnejšemu sodelovanju med prevajalci, založbami in avtorji.

Prevajalski seminar je vsebinsko sestavljen iz dveh delov. Prvi del je posvečen prevajalskim delavnicam, na katerih se udeleženci s pomočjo gostujočih avtorjev in strokovnih vodij ukvarjajo z izbranim odlomkom iz besedila izbranega avtorja oz. avtorice. Cilj delavnic je poglobljanje poznavanja avtorjevega oz. avtoričinega dela in opusa ter ustvarjanje pogojev, ki pripeljejo do objave knjižnega prevoda.

Drugi del seminarja oblikujejo predstavitve in predavanja slovenskih strokovnjakov na temo sodobne slovenske književnosti, zgodovine, filma, založništva in promocije slovenske literature. Vsako leto pa v sklopu predavanj sledi tudi predstavitev mehanizmov in možnosti (so)financiranja leposlovja, prevodov in prevajalcev, ki jo izvede eden od predstavnikov JAK. Ob večerih so literarna branja z gostujočimi ustvarjalci in tematski kulturni program.

Med letoma 2010 in 2016 je bil petdnevni seminar v poletnih mesecih v Novem mestu, kjer sta bila uspešna lokalna soorganizatorja Hostel Situla in Založba Goga, leta 2017 pa se je preselil v Maribor, kjer prav tako plodno sodeluje z Mladinskim kulturnim centrom Maribor in Hostlom Pekarna. Od leta 2018 seminar v soorganizaciji Javne agencije za knjigo izvaja Društvo slovenskih književnih prevajalcev. Lokacije se bodo v naslednjih letih spreminjale glede na rezultate vsakokratnih evalvacij udeležencev.

Vsebinsko posvetovalno telo (do leta 2017 je bila to **Strokovna komisija za mednarodno promocijo slovenskega leposlovja in humanistike** pri JAK, od leta 2018 pa je sestavljeno iz po dveh predstavnikov JAK in DSKP) vsako leto izbere gostujoče avtorje, mentorje, predavatelje in besedila. Doslej so bila po navadi izbrana tri dela iz proze za odrasle (izjemoma poezija, ker je mednarodnih delavnic za prevajanje slovenske poezije več) ter eno besedilo iz mladinske in otroške književnosti. Žanrsko je šlo tako za romane kot za kratke zgodbe, izjemoma tudi za dokumentarno prozo oz. esejistiko (npr. Edvard Kocbek *Tovarišija* ali Aleš Debeljak *Balkanska brv*). Drugi sodelavci seminarja so izbrani glede na vsakokratno središčno tematiko, mentorji pa glede na večinsko jezikovno skupino izbranih udeležencev. Do leta 2015 je bilo na podlagi dokumentacije (prijavnega formularja, biobibliografije in motivacijskega pisma) na seminar povabljenih do 16 udeležencev in udeleženk, ki jih je na podlagi referenc prav tako izbrala omenjena komisija. Od leta 2016 pa se zaradi izboljšanja kakovosti in intenzivnosti dela ter na podlagi odzivov na seminar vabi 12 kandidatov in kandidatk. Prijavni postopek je kljub manjši skupini ostal enak. Udeleženke in udeleženci prihajajo iz različnih držav in celin – največjo skupino po navadi tvorijo prevajalci v južno- in vzhodnoslovenske jezike. Mnogi aktivni prevajalci se na seminar vračajo (v skladu s prijavnimi pogoji se lahko prijavijo vsako drugo leto), seminar pa je pomemben tudi za odkrivanje in mreženje z novimi prevajalci, velikokrat tudi s prevajalci iz novih jezikovnih okolij, ki doslej niso imela znanih ali aktivnih profesionalnih prevajalcev v slovenščino (kot sta latvijščina in japonščina).

Glede na izide vsakokratnih evalvacij seminar že od vsega začetka dosegla svoj namen in cilj. Z leti je na podlagi izdanih knjig in odlomkov v različnih tiskanih in spletnih medijih mogoče zaznati porast objav (izbranih) besedil gostujočih slovenskih avtorjev in avtoric. Podatke o prevodih in izvode izdanih gradiv hrani Javna agencija za

knjigo RS. Do leta 2017 so v tiskani obliki izhajale tudi posebne knjižice z vzorčnimi prevodi, ki so dosegljive med [predstavitvenimi gradivi](#) na spletni strani Javne agencije za knjigo RS.

Prevajalski seminar slovenske književnosti za prevajalce iz slovenščine v nemščino

Javna agencija za knjigo Republike Slovenije je seminar za prevajalce v nemščino uvedla leta 2016 kot podporni ukrep slovenski kandidaturi za častno gostjo na knjižnem sejmu v Frankfurtu, z namenom intenzivnejše izmenjave z nemškim govornim prostorom in povečanja števila izidov knjižnih objav vrhunskih prevodov slovenskih literarnih del v nemščino. Seminar se je prvo leto izvajal kot predseminar Mednarodnemu prevajalskemu seminarju slovenske književnosti v Ljubljani, nato se je leta 2017 selil v Novo mesto, leta 2018 pa potekal vzporedno s 34. slovenskim knjižnim sejmom v ljubljanskem Cankarjevem domu, kar je ponudilo seminaristom najširši prostor za mreženje med prevajalci, avtorji in založniki. Udeleženci in udeleženke seminarja so na nemški seminar vabljeni neposredno, zato njihovo število vsako leto niha, ukvarjajo pa se z besedili dveh gostujočih slovenskih avtorjev oz. avtoric s področja književnosti za odrasle in s področja mladinske in otroške književnosti. Doslej sta bila mentorja delavnic materna govorca nemškega jezika, pisatelj in prevajalec Matthias Göritz ter prevajalka in tolmačka Rosemarie Linde. Delavnice z besedili sta izvajala ob pomoči strokovnih sodelavcev s področja prevajanja in prevodoslovja.

Cilj nemškega seminarja je spodbuditi čim več kakovostnih nemških prevodov uveljavljenih slovenskih avtorjev in avtoric v nemškem govornem prostoru in izobraziti nabor perspektivnih nemških prevajalcev za prve samostojne knjižne prevode in predstavitve v okviru Slovenije, častne gostje frankfurtskega knjižnega sejma leta 2022. Seminar je pomemben tako po strokovni plati (seznanjanje prevajalcev z aktualno bero, slovenskim knjižnim trgom, slovenskimi založbami, avtorji itd.) kot tudi zaradi mreženja in izobraževanja mlajših, perspektivnih prevajalcev iz slovenščine v nemščino, ki šele vstopajo v to polje.